

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de acquisitione & extinctione vsusfructus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

consentiente usufructuario, idque favore religionis receptum, *l. p. in l. locum 21. de usufr. & quan. quis. vi.*

De Rebus, in quibus usufructus constituitur. Cap. 4.

- 1 *Omnium rerum potest esse concessus usufructus.*
- 2 *Etiamservitutum, & quomodo servitus servitutis esse potest.*
- 3 *Usufructus mobilium & immobilium constituitur potest.*

¶ Quamquam ex superioribus apparere possit, in quibus rebus constituitur usufructus, tamen per anacephaloesin breuiter explicio generaliter omnium rerum, quæ in patrimonio esse nostro possunt, constitui posse usufructum, nisi in legato excedat dodrantis ætimationem, *l. omnium 3. de usufr. P. l. 3. de usufr. earum rer. que usu consumuntur.*

¶ Et quamuis servitus prædialis usufructus legari non possit, & ideo servitutis prædialis usufructus legari non possit, quia etiam nec in bonis nec extra bona nostra esse videtur: tamen incerti actione ab herede eius, qui legavit, peti potest, ut legatario quamdiu vixerit, eundi, agendi ducendiue facultatem præstet, *l. 1. de usu & usufruct. legato lib. 32. P. tit. 2.* ¶ Potest etiam constitui pro parte bonorum, & pro parte diuisa & indiuisa, *l. si alius usufructus 49. de usufr. in P. d. l. usufructus 5. eod.* Ergo constitui poterit in fundis ædibus, seruis, iumentis, & in ceteris rebus, §. constituitur, *de usufr. l. 3. §. constituitur, eod. P. soli & mobilibus, l. usufructus legato 7. eo. ex lana. l. si lana 11. de usufruct. earum rer. que usu consumuntur, odoribus aromatibus, statua, l. statua 48. de usufr. P. numismatibus vel argenteis veteribus, quibus pro gemmis vriolemus, l. numismatum 35. eod. P. l. Proculus eod. in partu, l. vicius fui 75. §. quid tamen, de usufr. in his que vlu consumuntur. ea cautione & lege, §. constituitur, & §. de usufr. l. 1. & 2. de usufr. uel. ear. rerum que usu consumuntur, quam superiori capite explicauimus.*

De Acquisitione & Extinctione usufructus. Cap. 5.

- 1 *Usus, habitatio usufructus, acquiruntur ultimis voluntatibus & pactionibus, quomodo per singula.*
- 2 *Servitutes aliquando fuerunt impræscriptibiles, nunc contra.*
- 3 *Usufructus extinguitur multis modis, ex parte rerum, personarum, deficiente conditione & tempore. Primum ex parte rerum.*
- 4 *Usufructus adium, que omnino corruerunt vel consumta sunt, non restituitur respectu & ædificio ædificio, contra naturam seruitutum prædialium: vide & aliam usufructus & seruitutis differentiam, num. 10. seruitutes prædiales bene restituntur restituo ædificio vel prædio, &c.*
- 5 *Cessione usufructus facta proprietario, vel contra, usufructus extinguitur.*
- 6 *Usufructus etiam extinguitur ademptione, & repudiatione legati.*
- 7 *Usufructus ex parte personarum, morte & capitis minutione usufructuarii, non proprietarii extinguitur.*
- 8 *Morto filiofamilias vel seruo, qui usufructuarii relictus erant, usufructus remanet penes patrem & dominum, & contra, mortuo patre penes filium.*
- 9 *Usufructus qua capitis minutione perit.*
- 10 *Usufructus non extinguitur morte usufructuarii, nec minutione capitis, si grauius est alteri usufructum restituere.*
- 11 *Usufructus & aliarum seruitutum prædialium realium differentia, que non extinguuntur morte vel capitis minutione eius habet seruitutem.*
- 12 *Usufructus extinguitur deficiente conditione, & adueniente die.*
- 13 *Usufructus finitur non utendo: Exceptio operis seruorum.*
- 14 *Usufructus relictus ciuitati, quomodo extinguatur morte, & alius modis: vide num. 11.*
- 15 *Ararium ciuitati inducere quid, & quibus indultum.*
- 16 *Ciuitates quomodo intereant.*
- 17 *Usufructus relictus ciuitati, extinguatur centum annorum spatium. Ecce si relictus usufructus quoque centum annorum tempore finitur.*
- 18 *Extinctus usufructus ut plerumque ad proprietatem reuertitur, & quando alio.*
- 19 *Iure accrescendi quomodo usufructus accedat.*

21 *Coniunctio iuris accrescendi tripliciter fit, re, verbis, & triquisq; interuenientibus.*

¶ Constituitur & acquiritur usufructus usus, & habitatio ex ultimis voluntatibus ut ex legato, *l. 3. & 9. de usufr. & quem ad. quis. vi. 10. tit. de usu & usufruct. legat. conuentionibus, pactionibus & stipulationibus, §. sine testamento, de usufruct. P. & l. 3. §. sine testamen. eod. titul. per iudicium familiae erescundæ & communi diuidendo cum alii usufructum, alii proprietatem iudex adiudicauerit, l. usufructus, §. constitutio, de usufr. P. vel pure, vel ex die, vel in diem, l. 3. & si. de usufr. l. 1. §. item si ex die, quante usufructus, leg. ced. lib. 7. P. tit. 3. l. 1. quibus modis usufructus, amittit, in annos singulos, l. 3. quibus mod. usufruct. vel usufruct. lib. 7. P. tit. 4. vni vel duobus simul alternis: pnis, l. 2. §. fin. eod. sub conditione, l. sub conditione 61. de usufr. Inutiliter tamen relinqueretur usufructus alicui, cum is morietur, collatus in id tempus quo a persona discedere incipit. ¶ Acquiritur etiam quoque præscriptione longi temporis codicis iure, l. fin. de præscript. long. temp. quamuis antiquo, quo impræscriptibiles erant seruitutes, l. seruitutes, lib. 14. de serm. aliud fuisse receptum, l. iusto, l. 4. §. antepe. de usur. P. item iure accrescendi, l. 1. & 4. §. 1. de usufr. accresc. P.*

¶ Extinguitur etiam usufructus, vel ratione rerum, quæ debent eum, vel personarum, quibus debetur, vel deficiente conditione vel tempore: ex parte rerum, si res in qua usufructus erat constituitur interierit, ut si ædes incendio consumatur, *l. Titio, §. 8. de usufr. P. l. 5. de usufr. legat. P. cum similib. ibi nota.* vel si terra motu, vel vitio suo corruerunt in totum, ut nec aræ quidem usufructus debeatur, non cæmentorum, §. eo amplius constat, de usufr. ap. Iustin. Vlpian. l. repeti potest, l. 5. §. rei mutatione, quibus mod. usufr. amit. lib. 7. P. tit. 4. l. seruitutes 19. §. si sublatum de serm. verb. præd. lib. 8. P. tit. 2. l. quoties 41. §. fin. eod. tit. de usufr. l. si cui, de usufr. P. etiam si reficiatur ex iisdem cæmentis, l. quid tamen 10. §. in nauis, quib. modis usufr. amit. In quo hæc seruitus usufructus differt a seruitutibus realibus prædialibus, in quibus restituo ædificio restituitur seruitus, d. l. seruitutes, §. si sublatum, l. sine testamento, & l. cum, de seru. urban. l. & si socio, & leg. etiam si seru. vnd. in P. Veruntamen si usufructus fundi legatus sit, & in eo ædificia sint, & interierint vel corruerint, usufructus aræ erit eius, cuius est & fundi, non enim principaliter usufructus adiu legatus erat, sed fundi, cui ædificium ut accessorium aduenit, *l. penult. & fin. quibus modis usufr. amit.* Si pecus quod in usufructu est moriatur, caro & corum pecoris non sunt in fructu, *l. fin. eod. Perit & usufructus legati gregis, si tantum numerus gregis decreuerit, ut grex non intelligatur, l. fundi 8. & l. sed, eod. tit. & l. quid tamen 10. quibus mod. usufr. amit. l. qui usufructum aræ 43. de usufr. P. Mutatione quoque rei interit usufructus, ut si testator qui legauit usufructum balnei, ex balneo tabernam vel dietam fecerit: Histrionem cuius debitus usufructus, in alium ministerium transtulerit, l. si cni balnei 12. eod. quib. mod. usufr. quia ius hoc est in corpore, leg. 2. de usufr. in P. §. 1. eod. tit. ap. Iustin. veluti accidens in substantia, & corpore sublato, necesse est hoc ius interire. Quo fit, ut redeunte statu corporis, natura sine artificio in pristinum statum redeat, & extinctus vel melius suppressus usufructus: vel quando ager in quo usufructum habemus occupatur a flumine, amittimus usufructum, & quando eodem impetu recesserit aqua, quo venit, sicut restituitur proprietatis, sic & usufructus, *l. si ager 23. & l. cum usufruct. 24. quibus modis usufr. amit.* Sic si ager ab hostibus sit occupatus seruusve captus, & redeant vel redimantur iure postliminii, restituetur eorum usufructus, *l. si ager ab hostibus 26. eod. l. postliminium, de capti. & postliminio reuerf.* Neque tamen vfucapio proprietatis priuat aliquem usufructu, *l. locum 21. §. proprietarius, de usufr. in P. l. iusto 44. §. non mutat, de usufr. lib. 41. P. tit. 3. quamuis paulo aliter dixeris in operis legatis, nam seruo vfucapto, legatum operum eius perit, l. 2. §. fin. de usu & usufr. leg. ¶ Extinguitur etiam deinceps usufructus, si domino proprietatis ab usufructuario cedatur: nam cedendo extraneo nihil agitur, vel ex contrario, si usufructuarius proprietatem rei acquisierit, quæ res consolidatio appellatur, *l. in finitur, de usufr. ap. Iustin.* ¶ Item et redemptione legati, *l. si tibi fundi 17. l. si seruus 27. quib. mod. usufr. amit. l. quoties 41. §. quod si filius, & l. dominus usufructuario, 64. de usufr. P. l. etia a testatore, l. per seruum 14. §. fin. de usu & hab. P. lib. 7. tit. 9. l. idem generali 32. §. idem que fit de usu & usufr. leg. P. vel repudiatione legati, *l. si Titio fundus 10. de usu & usufr. legat.****

7 ¶ Ex parte ¶ personatum, quibus debetur vsusfructus, morte extinguitur vsufructuarii vsusfructus, & capitis diminutione §. *finiur. de vsufr. l. 3. §. fin. quib. mod. vsufr. fini. l. si vsufr. 42. §. si de vsufr. l. an singulos 8. de annuis leg. lib. 33. P. tit. 1. l. patrimonii 22. §. l. si quis vsufr. 29. de vsu & vsufr. leg. in P. l. ambiguitate 12. l. 3. l. antiquitas 14. l. corruptionem 16. de vsufr. C. Et tamen morte proprietarii, viuente vsufructuario non extinguitur, l. 3. §. l. si dominus 10. C. de vsufr. l. si socius iura 18. de iure dot. lib. 5. C. tit. 12. ¶ Notandum ¶ tamen hic est vsufructum filiosam. vel seruo alieno relicto, ita acquiri patri & domino, vt licet filius vel seruus moriantur, vel statum mutant, remaneat vsusfructus penes eos: ficti ¶ & mortuo patre, vel magna aut media capitis diminutione affecto, apud filium remanet, etiam si heres a patre non relinquatur, quia vtriusque contemplatione relictus censetur, l. final. C. de vsufr. ita & penes dominum serui ex esse remanet pro parte seruo alienato, cui relictus fuerat vsusfructus l. inter antiquam*

9 15. de vsufruct. C. ¶ In capitis ¶ minutione rursus obseruandum est, magnam & mediam perimere vsufructum iam constitutum & competentem, non autem eum, qui post minutionem competit vel cedit vel constituitur, l. cum suis §. quib. modis vsufr. amit. l. Titio vsufr. de cond. & demonst. Item nec minima capitis minutione amittitur vsusfructus, veluti emancipatione, l. corruptionem 16. §. sed neque, de vsufruct. C. §. 1. de acquisit. per arrog. vel contra, cum is qui sui iuris est, capiat alterius iuri subiectus esse §. 1. de cap. dim. in ap. Inst. & ibi de tripl. cap. dim. in v. ¶ & in l. fin. §. l. 3. in prin. §. 1. eod. iur. lib. 4. P. tit. 4. Potest & deberi post capitis minutionem magnam & mediam, si in legato repetatur, quoties quis capite minus erit, do lego, l. sicut in annos 3. §. l. repeti 5. quib. mod. vsufruct. amit. l. in singulos 8. de ann. lega. P. quod censetur repetitum, quando in annos singulos res legatur, vt Antoninus Cæsar ad libellam rescriptit, l. licet ¶ est aiori 23. de vsu & vsufruct. leg. P. ¶ Item, ¶ quando legatarius grauatus est, restituere alii vsufructum, nec morte nec minutione capitis legatarii extinguitur, l. si quis vsufructum 29. de vsu & vsufruct. l. 4. quib. mod. vsufruct. amit. sed magis inspicimus personam

11 fideicommissarii ¶ In quo ¶ etiam iura prædiorum ab vsufructu differunt, nam illa nec morte, nec capitis diminutione eius cui debentur, intereunt, l. 3. quem ad. seruis. amit. lib. 8. P. tit. 6. ¶ Finitur ¶ etiam vsufructus deficiente conditione, vel die, ad quam constitutus est: l. ambiguitatem 12. C. de vsufruct. l. cui vsufructus 30. §. l. 2. §. duas de vsu & vsufruct. lega. si tempus ad quod legatus est, finitum sit, l. si vsufructus 6. de vsufruct. lega. ¶ Nō ¶ vtendo quoque, si per nos ipsos, vel per alias personas non retineamus nomine nostro, §. finiur. de vsufruct. ¶ P. in l. Porponius 29. l. si mulieri 12. l. si vsufructus 28. quib. mod. vsufruct. amit. l. arborib. 13. §. vsufructuarius, & §. sequen. l. non vitur 45. cum 2. sequen. de vsufruct. P. l. 3. si vsufruct. vetat. lib. 7. P. tit. 6. nempe amittimus decennio inter presentes, & 20. annis inter absentes, a tempore quo caput competere computandis, l. cum non videri, §. in his, C. de prescript. 30. vel 40. ann. ¶ Melius in l. penul. de seruis. ¶ aqua lib. 3. C. tit. 34. l. corruptionem. C. de vsufruct. l. fin. de prescript. long. temp. l. sequitur §. si de vsufruct. P. Excipiuntur opera seruorum, quæ legatur, nec capitis diminutione amittuntur, nec prescribi possunt, l. 2. de vsu & vsufr. l. an P. leg. 1. de oper. seru. in P. Quia opera in actu consistit, nec prius est in rerum natura, quam is dies venerit, quo præstanda est, l. 1. de oper. liber. libr. 7. P. tit. 7. ¶ Ratione ¶ etiam temporis habet extinctio vsufructus legati, vel concessi municipibus vel ciuitati. Nam ne inutilis sit perpetuo proprietas, placuit extingui posse vsufructum illis relicto vel ratione rei, vel ratione temporis in ciuitate considerati, perinde ac in homine singulari. Proinde si inducatur aratum ciuitatis, ciuitas esse desinit, & vsufructus extinguitur, l. si vsufruct. ciuitatis, 21. quib. mod. vsufr. amit. aratru insigere Cal. Rhodigi. lib. 14. c. 5. ¶ Aratrum ¶ ciuitati inducere, est ita eam demoliri, vt vix vestigia ciuitatis relinquatur: sed inibi terra culta aratro locum præbeat non habitationi, sed rationi idoneum. Quemadmodum passa est aratrum ita Carthago a Romanis, d. l. si vsufruct. ab aliis Ilion, Thebe, Corinthus, Numantia, Athenæ, Saguntum. Erat Abimelech Sichen, qua destructa etiam, super eam disperfit salem, Iudic. c. 9. Ab Augusto Federico Anobardo Mediolanum, ab Henrico Bononia, Brixia, Barro. in l. aut facta §. nonnunquam, de pren. Panorm. in c. dilectus, de simonia. Sic Micheas c. 3. can. iudices 1. q. 1. de impiis iudicibus per munera iudicantibus locutus, Saper dominum, inquit, requiescebant dicentes: nonne dominus est in nobis? non venient super nos mala, idcirco pro-

pter vos Sion, quasi ager, arabitur, & Hierusalem vt custodia ponetur erit. Et alibi Deus Deuter. c. 16. ¶ & can. si audieris 23. q. 5. Si audieris, in vna ex ciuitatibus quas dominus Deus tuus dabit tibi, inhabitare tibi dicentes: eamus & seruiamus diis alienis, quos nouisti: interficere necabis omnes qui sunt in ciuitate cade gladii, & incendes ciuitatem igni, & erit sine habitaculo in aeternum, non reedificabitur etiam nunc, & c. Horatius quoque lib. 1. Carmi. ode. 16.

*Ira Thyestem exitio graui
Strauere, & aliis vrbibus vltima
Stetere caesa, cur perirent
Funditus, imprimeretque muris
Hostile aratrum exercitus insolens.*

¶ Idem ¶ dicendum est, si alio modo ciuitates extingui, & mori dicantur: puta quia inhabitabiles, & ab habitatoribus relicta, eo animo ne post hac in illas reuertantur, glo. in d. l. si vsufructus 21. de vsufr. vel quia hostium ferarumve metu pulsi, non redierunt, vel peste aliove morbo populari necati sunt incolæ, nec alii eo confederunt postea: si incedio perierint ædificia, nulloquam de hinc resecta: si ab animalibus subruta. Sicuti narrant a cuniculis suffossum in Hispania oppidū: a talpis, in Thesalia: a ranis ciuitatem in Gallia pulsam: a locustis, in Africa: ex Gyaro Cycladam insula incolas a muribus fugatos: in Italia Amiclas a serpentibus deletos: in Æthiopia desertam regionem, gente ab scorpionibus & solpugis sublata: Otterietes ab actos, ab Scolopendris, Plinius lib. 8. c. 29. ¶ Præterea ¶ vltra interitum ¶ realem ciuitatis, tempore centum annorum, qui finis vitæ longissimus, vsufructus relictus municipibus expirat, l. si vsufructus municipibus 8. de vsu & vsufruct. lega. lib. 33. P. tit. 2. l. an vsufructus 63. de vsufruct. Quod ius obseruari placuit, glo. fin. in dist. l. an vsufructus, in vsufructu relicto ecclesie quæ gaudet iisdem priuilegiis, quibus respublica, l. si C. de sacrosanct. eccle. Neque hanc sententiam offendit, quod Maximus, l. hereditatem 68. ad leg. Falcid. in P. lib. 35. tit. 2. tradit in computatione legis Falcidie in vsufructu reipublice legato, siue simpliciter, siue ad ludos, computationem fieri tantum triginta annorum: Si quidem non ideo minus in centum annos porrigitur legatum vsufructus, nec id Maximus vetat. ¶ Amittitur ¶ & a municipibus vsufructus, non vtendo, aliisque modis, quibus a priuato amitti recensimus. ¶ Ceterum ¶ extinctio seu amissus vsufructus, interdum & vtrique reuertitur ad proprietatem, §. ne tamen, de vsufructu. §. l. 3. §. ne tamen, eod. P. aliquando ad alios quam proprietatem habentes: veluti si alicui proprietatis deducto vsufructu legata fuerit: si alii vsufructuarius restituere vsufructum rogatus fuerit: si legatus 4. quibus mod. vsufruct. amit. l. si quis vsufructum 29. de vsu & vsufr. leg. P. vel si quæ ius per filium patri, vel per seruum domino, altero horum præmoriante, non redit ad proprietatem, sed ad superflitem pertinet quando vixerit, l. fin. C. de vsufruct. ¶ Per ius ¶ accrescendi quoque ad alios, quam proprietarios ab vno ex vsufructuariis amissus peruenit. Et Celsi sententia est, toties ius accrescendi esse, quoties duobus qui solidum habuerint concursu diuisus est, l. idem Neratius 4. de vsufr. accres. lib. 7. P. tit. 2. Et quoties vsufructus legatus est, ita inter fructuarius est ius accrescendi, si coniunctim sit vsufructus relictus: Ceterum si separatim vnicuique partis rei vsufructus sit relictus, sine dubio ius accrescendi cessat, l. 1. de vsufr. accres. in P. ¶ Coniunctio ¶ tripliciter fit re, verbis & re & verbis simul, l. triplici 142. de verb. sign. l. re coniuncti, l. 87. de leg. 3. Re, vt Titio vsufructum fundi Semproniani do lego, & eiusdem fundi vsufructum Caio do lego, faciunt enim partes concursu, vtique in solidum vsufructu legato, l. 1. §. fin. de vsufr. lega. Quamobrem altero ex legatariis mortuo, vel legato repudianre, quia concursus cessat, alteri in solidum per ius non decrescendi debetur. Verbis coniunctio fit, vt Titio & Sempronio vsufructum æquis portionibus fundi Semproniani do lego: verbi namque coniunctione coniuncti sunt, sed re & portionibus diuisi intellecte. Re & verbis, vt Titio & Sempronio Corneliani fundi relinquo vsufructum, quorum coniunctio ceteris coniunctis præfertur, dist. l. triplici, & l. re coniuncti, & l. 1. §. idem est, de vsufruct. accres. Coniunctio realis illa, dum seruo communi vsufructus relinquatur, nam vno dominorum repudianre, vel amittente portionem suam, alteri per ius accrescendi acquiritur, non autem proprietati accedit, leg. 1. §. denique, de vsufruct. accrescend. In re coniunctis admittit ius accrescendi modus legandi, si a pluribus heredibus duo eiusdem rei vsufructum conlequantur separatim, leg. cum singulis, 12. §. leg. fin. de vsufruct.

usufruct. accrescend. nisi sint & verbis coniuncti, l. si duobus, §. fin. de legat. 1.

De Diuisione seruitutum realium prædiorum. Cap. 6.

- 1 Seruitutes reales prædiales, aut in solo, ut rusticae: aut in superficie, ut urbanae: prædium urbanum quid faciat, & quid urbanum.
- 2 Urbana seruitus quid.
- 3 Rusticae seruitutes in affirmatiua consistunt.

1 Seruitutum prædiorum alia consistunt in solo, alia in superficie, Paulus in l. 3. de seruit. P. Seruitutes toti, rusticae dicuntur: superficiae vero urbanae, l. seruitutes quo 19. in fine, de seruit. urban. præd. Urbanum prædium, non solum, sed materia facit, l. urbana prædia 198. de verborum significatione, & l. urbana familia 166. eodem titulo, l. si prædium, C. de præd. minor. ædificiaque talia sunt, quæ vel in vicis, vel villis, vel alio loco extra urbem sunt sita, dist. leg. urbana prædia, i. commun. prædio, in P. §. prædiorum, de seruit. ap. Iustin. & stabula ædificiis coniuncta: nõ coniuncta enim rusticis accedunt, l. eod. iure 4. §. stabula, in quib. cau. pign. vel hypoth. tac. contrah. l. 20. P. tit. 2. per se enim urbana ædificia dicuntur habitandi causa constructa, ad similitudinem vrbis. Quare duo requiruntur in illis, nempe ædificium, & quod causa habitandi sit, dist. leg. urbana prædia. Omitto reliquas vrbani appellationes, nam latiori vocabulo quam egeamus comprehenduntur: veluti si dicamus urbanum, quod ambitu murorum vrbis continetur, l. 2. de verborum signifi. vnde & prætor vrbani, l. 2. §. cumque consules, de origin. iur. in P. Item etiam vocamus urbanum, quod ad vrbem vel vrbane habitacionis comparatum est, veluti supellectilem vrbani, l. quemadmodum, de supellect. lega. seruum vrbani, l. seruus vrbani, de leg. 3.

2 Urbanae seruitutes sunt, quæ vrbani ædificiis adherent, §. prædiorum, de seruit. rust. l. i. commun. præd. in P. id est, quæ debentur ædificiis vrbani, vel a prædio vrbano vel a rustico. Sicuti & rusticae, quæ inhaerent prædiis rusticis, eisque debentur vel ab vrbani vel a rusticis prædiis, sine quibus non possant constitui, d. l. i. commun. præd. §. de seruit. rust. ¶ Omnes seruitutes rusticae sunt in affirmatiua autem, veluti ius esse eundi, agendi, & sic de similibus. Urbanae autem, & in affirmatiua & negatiua consistunt, ut ius esse alius tollendi vel non tollendi, stillicidium auertendi, vel non auertendi, &c. l. i. §. ubi gloss. in verbo & efficiendis, de seruit. vrb. prædi.

De Seruitutibus vrbani, primum de Seruitute oneris ferendi, de Parietibus, & de his quæ admoventur illis, Balneis, Tubulis, Fornacibus, Lattinis, Cloacis. Cap. 7.

- 1 Oneris ferendi seruitus urbana.
- 2 Qui debet seruitutem oneris ferendi, debet columnam vel parietem gerinum reficere, non qui habet.
- 3 Potest tamen dominus inferior relinquendo rem se onere liberare.
- 4 Parietes pro columnis, & quid paries.
- 5 Porticus, paries aperti.
- 6 Parietes gerini & intergerini, & liberi qui.
- 7 Per Areas distributa loca fundandis ciuitatibus designata, vbi ædificia fierent.
- 8 Leges de crassitudine parietum ædificiorum latae.
- 9 Domus Roma primum vnius contignationis, postea plurium, ædificata ab aditu plano, cella, penaria, cubiculum, coenaculum, vnde dicta, &c.
- 10 Modus altitudinis domorum quando, & qualis prescriptus.
- 11 Appellatio Parietis & murum, & maceria continet, & quid vtrumque & siccus paries, maceria, &c.
- 12 Parietum variae distinctiones a materia qua sunt: Marmorei, cementini, crassii, fornacei, &c. & qui.
- 13 Parieti balnea vel tubulos nam liceat admoheri.
- 14 Parieti vicini quando fornacem admoheri liceat.
- 15 A furno damnum datum vicino, qua actione petatur, & quomodo ne detur proficiatur.
- 16 De Furno & molendino bannario.
- 17 De Sclatorum admoherione ad parietem vicini, quando permittatur.

- 18 Parietum fundandorum lex ex Solone, & de interstitio seu spatio pedum iuxta vicini prædium vel murum relinquendo.
- 19 Capolla contraditio, de interstitio ædificandi iuxta vicinum, & delecta opinio.
- 20 Interstitia inter duos parietes inuenta ciuili sunt.
- 21 Signa quibus murus proprius vel communis probatur, & docetur.
- 22 Ædificare super parietem alterius, vel in alterius solo quando liceat.
- 23 Fistulas & tubulos per parietem immittere quando liceat.
- 24 Lattina quando & quomodo vicino parieti adiciantur.
- 25 Fodere vel cauare sub alieno non licet.
- 26 De Pucis, penis terrestri, cloacisque iuxta vicinum, ædificandis.
- 27 De Machinis ædificandi causa in vicini pariete admoherendis.
- 28 Sterquilinum non licet habere iuxta vicini parietem, vel iuxta communem, nec in suo quod noceat vicino.
- 29 Ferendum serquilinum vel cornua, non possunt iuxta vicinos poni, si odor offendat vicinos.
- 30 De pariete in vicini edes ventrem faciente emendando, & de alio pariete reficiendo, quomodo & a quo & cuius expensis reficiendus, Socius, qui contumax est in soluendo refecionem parietis communis, amittit ius quod sit in solidam refecionis.

Seruitutes vrbanae sunt enumeratae a Iustiano, Caio, & aliis, Iustinian. in §. prædiorum, de seruit. rust. præd. l. 1. 1. & 3. de seruit. vrb. præd. Prima, ut onera vicini sustineantur, l. si forte 6. §. etiam si seruit. vindic. lib. 8. P. tit. 5. dicta seruitus oneris ferendi. Cuius ædificium iure superius est, eius est supra suum ædificium imponere dammodo inferiora ædificia grauiore seruitute non oneret, quam pati deberent, leg. cuius, 23. de seruit. vrb. prædior. in P.

¶ Et hoc singulari in hac seruitute, ut is qui debet seruitutem, quæ habet ædes, quæ debent columnam vel parietem oneri ferendo, debeat parietem restituere, non is qui onus vult imponere, quia perpetuum talem, qualis erat tunc, cum imposita fuit seruitus debet, l. cum debet columnam 32. de seruit. vrb. præd. Et ita actio pro hac seruitute competit, ut onera ferat & ædificia reficiat ad eum modum, qui in seruitute imposita comprehensus est, & potest eum singulari iure cogere, Vlpian. in l. si forte 6. §. etiam de seruit. si seruit. vind. P. l. sicuti 8. §. distant. eod. titulo, neve faciat deteriore, quam debeat, aut operis noui nuntiatione aut hac actione confessoria prohibere, d. l. si forte, §. parietem, Potest & petere, si non reficiatur, vel si opere non competenti ædificetur, fructus scilicet commodum, quod consequeretur, si onera vicini sustineret, d. l. est, §. modus, & §. veniant & fructus. Tuncque per iudicem imperatur vel refectio, vel cautio: alioquin & in litem iuratur, quanti interit, l. harum actionum 7. & l. sequen. eod. si seruit. vind. ¶ Verum & hoc singulare est in gratiam domini ædium quæ seruiunt, ut quia hæc est seruitus rerum, non personæ: possit relinquendo rem liberari, dist. leg. & si forte, §. Labeo: & ita refectio erit liber, vt usufructuarius, rem omitendo, l. cum usus, vel auarus, & l. sed cum, de usufruct. in P. Sed quia plura sunt onera quæ parietibus imponuntur, de his pauca dicenda sunt, & quia parietes debent esse oneribus ferendis pares: alioquin nec recte seruitus illis imponitur, vel si imponatur onus nimium graue, proxima ruina est, & commoditas vtilitatis interit. ¶ Parietes sunt, veluti singulae perpetuae in latitudinem & altitudinem columnæ, Leo Baptistia & Albertus, lib. 1. de re ædificatoria cap. 10.

¶ Vti porticus est pluribus in locis apertis paries, vnde sunt latiores in imo, sed contractiores in verticem, ad imitationem columnarum tollendi sunt. Nam & onera isti sustinent, sed alii aliis maiora.

¶ Qua ratione alii intergerini, alii gerini, alii liberi sunt ab onere. Intergerini sunt, in quos onera duarum domorum, vel duarum diuersarum partium domus, incumbunt & sustinentur: dicuntur vulgo communes & medianii: gerini sunt, qui vnus partis onus sustinent, ut qui in angulis insularum sunt, quive liberi a trabibus: liberi dicuntur, qui extra ædificia sunt, areas diuidentes, vel cingentes fundos, macerias, sepes. ¶ Ab initio fundatis ciuitatibus areas siue loca distributa fuerunt pro priuatorum domibus ædificandis singulorum, iuxta numerum ciuium recipiendorum. Vnde hodie alicubi, & fere vbi que in ciuitatibus norunt consules vel decuriones, quot fuerint